
ТРАСЕКА - икономически най-изгодният път към Афганистан

Публикуван на: 11.09.2003

'Надявам се транспортният коридор ТРАСЕКА в бъдеще да бъде използван не само за превозването на хуманитарна и техническа помощ за Афганистан, но и за преминаването на търговски стоки за района' - заяви заместник-министърът на транспорта Анелия Крушкова на пресконференция в хотел 'Хилтън' по повод преминаването през България на конвой с помощи за ислямската държава.

Заместник-министър Крушкова запозна българските и германските журналисти с участието на нашата страна в програмата ТРАСЕКА. Засега България е включвана само в проекти за техническо съдействие, но като страна-участник в програмата имаме право да предлагаме за изпълнение свои или съвместно с други страни от ТРАСЕКА инвестиционни проекти.

Министерството на транспорта и съобщенията вече е дало няколко идейни предложения, които предстои да бъдат разгледани и ако бъдат одобрени, да се пристъпи към разработването им като проекти и последващото им реализиране.

Посланикът на Афганистан в България Мохаммад Фазел Саифи благодари на българското правителство за оказаното съдействие за преминаване на помощта, както и на правителството на Германия за благородната инициатива. Той предупреди участниците в пътуването, че то ще бъде много трудно, защото пътищата в Афганистан са лоши, но увери, че няма опасност за сигурността на товарите. Мохаммад Саифи подчерта, че тази помощ е жизнено необходима за нормализирането на живота и за възстановяването на тотално разрушената, в резултат на 23-годишната война, икономика.

Десет тежкотоварни автомобили Мерцедес-Бенц Актрос и придружаващи ги помощни превозни средства ще преминат по Пътя на коприната, с цел да се докаже, че този коридор работи и че би могъл да бъде икономически най-изгоден при транспортирането на хуманитарни товари и строителни материали от Европа за Афганистан.

Журналисти от европейски транспортни издателства и водещи германски електронни медии ще шофират автомобилите до Афганистан.

От Щутгарт до София Емануел Икономов, управител на 'Българско транспортно издателство', е управлявал един от автомобилите.

Конвойът превозва над 200 т. техника и съоръжения - безвъзмездна помощ за Афганистан, предоставена от правителството на Федерална република Германия и германски държавни организации. Техническата помощ ще бъде използвана при възстановяването на икономиката на Афганистан, като основно е предназначена за ремонтирането на енергийни мрежи, училища и болници, за пробиването на кладенци за питейна вода и възстановяването на водоснабдяването.

Транспортирането на помощта се осъществява от концерна ДаймлерКрайслер под егидата на Европейския съюз.

* * *

Програмата ТРАСЕКА (Транспортен коридор Европа-Кавказ-Азия) стартира на конференция, проведена в Брюксел през май 1993 г., в която вземат участие министрите на търговията и на транспорта на 8 държави (5 републики от Централна Азия и 3 от Кавказкия регион). На конференцията е постигнато споразумение за прилагането на

Програма за техническо съдействие, финансирано от Европейския съюз, за развитие на транспортния коридор по направление Запад-Изток от Европа през Черно море, през Кавказ, Каспийско море и Централна Азия. През следващите няколко години в програмата се включват Украйна и Молдова.

Европейският съюз предлага тази програма в качеството ѝ на алтернативен маршрут, който следва да стане допълнение към всички други маршрути. Този проект съответства на глобалната стратегия на ЕС по отношение на споменатите държави и преследва следните цели:

- *Да оказва подкрепа за политическата и икономическата независимост на тези републики като увеличава техните възможности за излизане на европейските и световните пазари, използвайки алтернативни транспортни коридори;
- *Да съдейства за по-нататъшното регионално сътрудничество между страните;
- *Да засили използването на фондовете на ТАСИС за ТРАСЕКА в качеството на катализатор за привличане на международните финансови институции и частни инвеститори;
- *Да свърже коридора ТРАСЕКА с Трансевропейските мрежи (TENs).

Финансирането на програмата се извършва със средства на Европейската комисия, а техническите проекти, осъществявани по линия на програмата се финансират от ЕБВР, Световната банка, Азиатската банка за развитие и частни инвеститори.

До момента по линия на програмата ТРАСЕКА са финансирани проучвания за техническо съдействие и инвестиционни проекти за рехабилитация на инфраструктура на стойност над 110 млн. EUR.

Със средства по програмата ТРАСЕКА, през 10-годишния период на нейното съществуване, са подпомогнати строителството и рехабилитацията на пътни участъци и железопътни линии, изграждането на терминали и складове, модернизирването на транспортни дейности и т. н.

Такива обекти са железопътният преходен мост за фериботния терминал в грузинското пристанище Поти, подобряването на инфраструктурата на казахстанското каспийско пристанище Актау, пристанище Иличовск в Украйна, строителството на железопътния участък, свързващ узбекистанската железница с пристанище Актау и др.

ТРАСЕКА е една от най-успешните програми на Европейския съюз в областта на транспорта. Нов етап от нейното развитие е положен в началото на 1998 г., когато Азербайджан и Грузия, с подкрепата на Европейската комисия, лансират идеята за изработването и подписването на многостранен международен договор за развитието на коридора Европа-Кавказ-Азия. За участие в този проект са поканени всички държави, имащи интерес от неговото реализиране.

Република България възприе идеята като възможност за привличане на транзитни товаропотоци и се включи активно в преговорите, като даде своя положителен принос за изработването на Основната многостранна спогодба за международен транспорт за развитието на коридора Европа-Кавказ-Азия (по-нататък в текста - ОМС) и нейните четири технически приложения:

- за международен автомобилен транспорт;
- за морско търговско корабоплаване;
- за железопътен транспорт;
- за митнически процедури и обработка на документи.

Спогодбата беше подписана на 8 септември 1998 г. в Баку от държавните и правителствените ръководители на 12 държави /Армения, Азербайджан, България, Грузия, Казахстан, Киргистан, Молдова, Румъния, Таджикистан, Турция, Узбекистан и Украйна/. Последва процес на ратификация на многостранния международен договор, който е в сила от средата на 1999 г. (повече информация за Бакинската конференция на www.traseca.org).

През 2000 г. България, Румъния и Турция, като страни по многостранната спогодба за

развитието на коридора Европа - Кавказ - Азия заявиха желание да бъдат включени в програмата ТРАСЕКА на Европейския съюз, като по този начин да бъде постигнат баланс и взаимодействие между изпълнението на спогодбата и програмата.

До момента България участва само в технически, но е и в инвестиционни проекти на програмата ТРАСЕКА.

Тези проектите са насочени към хармонизиране на процедурите при пресичане на границите, постигане на възможно по-приемливи тарифи, създаване на условия за прилагане във всички страни-участнички на установените с международните договори норми и изисквания в областта на транспорта. Проектите са ниско бюджетни и не носят на страните пряко измерими във финансово отношение ползи. В същото време ефектът от подобряването на условията за международният транзит, който се очаква да бъде постигнат от тези проекти, ще се изрази в повишаване на сигурността, опростяване на формалностите, съкращаване на сроковете за извършване на превозите - все предпоставки за засилване на привлекателността на Коридора ТРАСЕКА и за увеличаване на товаропотоците.

Като участник в програмата ТРАСЕКА България има право да предлага за изпълнение свои или съвместно с други страни проекти, в това число от типа инвестиционни и инфраструктурни проекти.